

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Vnde probari videatur Phœnice[m] esse in rerum natura?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

talem in ignem coniectam, vixit sanè aliquamdiu erumpere, non valens, & maculis trallucentibus splenduit, sed ignem etiam modicum non extinxit extincta ipsa, non sine graui fatore. Quamuis etiam mortuam flammę diu vorantes non consumsere. Denique in finem abiecta est, ne, vt naribus, ita etiam toti corpori pestem crearet. Etsi ergo Salamandra aliquid est, fabulosis tamen aucta est; qualiscumque imago corporum, in inferno vrendorum, non comburendorum.

II.

Phœnix, si animal, ac si tale animal est, quale describitur, & ad duo elementa ignem atque aërem pertinet, & maxime monstruosum est, *vnica semper auis*, neque ex ovo prodens, & incredendę viuacitatis. Hanc non solum Gręci & Latini Poëtę Hesiodus, apud Plutarchum, Antiphanes apud Athenęum, Ouidius, Lucanus, Statius Papinius, alijque carminibus suis celebrauerunt; sed asseruerunt etiam multi historici & graues scriptores Ethnicorum, Herodotus, Horus Apollonius Niliacus, Seneca, Pomponius Mela, Plinius, Solinus Plinij a secula, Ælianus, Philostratus, Lampridius, in Heliogabalo, Dion Cassius, Sextus Aurelius Victor in Claudio, Artemidorus Daldianus, Æneas Platonius, & alij. Sed Placet ante alios audire Tacitum eautē de hac aue ista memorantem. *Paulo Fabio, Lucio Vitellio Coss. post longum seculorum ambitum auis Phœnix in Ægyptum venit, prabuitq; materiam doctissimis indigenarum, & Græcorum, multa super eo miraculo differendi, de quibus congruunt, & plura ambigua, sed cognitu non absurda promerit. Sacrum soli id animal, & ore ac distinctu pennarum à ceteris auibus diuersum; consentiunt, qui formam eius describere. De numero annorum varia traduntur, maxime vulgatum quingentorum spatium. Sunt qui asseuerent, mille quadringentos sexaginta unum interijci, prioresq; alites Sesostride primū, post Amaside dominantibus, deinde Ptolomæo, qui ex Macedonibus tertiu regnauit, in ciuitatem, cui Heliopolis nomen, aduolauisse multo ceterarum volucrum comitatu, nouam faciem mirantium. Sed antiquitas quidem obscura; inter Ptolomæum, ac Tiberium minus decenti quinquaginta anni fuerunt. Vnde nonnulli falsum hunc Phœnicem, neque Arabum è terris credidère, nihilq; vrsurpasse ex his,*

Hesiod. apud
Plutarch. de
orac. defectu,
Athen lib. 14
cap. 25. Ouid,
l. 5. Metam.
Lucan. lib. 6.
Stat. l. 2 & 3.
Siliu Claud.
l. 1. in laudes
Stiliconis.
Herodot. l. 2.
Horus Hiero-
glyph 32. Se-
nec. ad Lucill.
lib. 5. ep. 42.
Pom. Mel.
lib. 3. 9. Plin.
lib. 10. nat.
hist. cap. 2.
Solin. c. 36.
Ælian de
hist. animal.
lib. 5. cap. 57.
Phil. in vita
Apollonij.
Dion Cassius
lib. 58. in fine.
Daldian. de
semnior. in-
terpr. lib. 4.
c. 49. Tacit.
Annal. lib. 5.

qua vetus memoria firmavit. Confecto quippe annorum numero, ubi mors propinquet, suis in terris struere nidam, eiq; vim genitalem affundere, ex qua fœtum oriri, & primam adulto curam sepeliendi patris. Neq; id temerè, sed sublato myrrha pondere, tentatq; per longum iter, ubi par oneri, par meatui sit, subire patrium corpus, inq; solis aram perferre atque adolere. Hac incerta & fabulosa aucta. Ceterum aspici aliquando, in Ægypto eam volucrem, non ambigitur. Hæc Tacitus, alia referens, alia in dubium vocans. Maius momentum huic aui addunt SS. Patres, qui etiam passim in ea resurrectionis simulachrum ostendunt. Clementis Romani verba sunt: *Aiunt Græci, anem quandam esse soligenam, ubi rem præbentem resurrectionis demonstrationem, quam dicunt comparem non habere, solamq; in mundo reperiri. Phœnicem appellant, narrantq; eam, post quingentesimum annum, in Ægyptum aduolantem, secumq; copiam cinnamomi, casia, Xylobalsami adducentem, in loco, qui dicitur solis ara, consistere, ibiq; conuersam ad aspectum Solis, ei, ut aiunt, supplicem sponte conflagrare, redigiq; in puluerem. Ex cineribus autem vermem existere, eumq; concalescens in nouum Phœnicem formari, alitemq; factum, in Arabiam, qua est ultra Ægyptiacum saltum, aduolare.* Idem scripserunt S. Cyprianus, (si non Ruffinus Aquilegiensis illius operis est author) Eusebius Cæsariensis Episcopus, Cyrillus Hierosolymitanus Archiepiscopus, Epiphanius, Gregorius Nazianzenus, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, alijque SS. Patres passim. Eleganter Tertullianus inter monstra referens Phœnicem ait: *Animalis est res vita obnoxia, & morti, illum dico alitem orientis peculiarem de singularitate famosum, de posteritate MONSTROSUM, qui semetipsum libenter funerans, renouat, natali sine decedens, atque succedens iterum Phœnix: Ubi iam nemo, iterum ipse, qui iam non alius idem. Quid expressus in hanc scilicet resurrectionis causam? aut cui alij rei tale documentum?* Et infra. *Deus etiam scripturis suis; & florebit enim (inquit) velut Phœnix, id est, de morte, de funere, uti credas de ignibus quoque substantiam corporis exigi posse.* Ac rursum: *Multis passeribus antestare nos Dominus pronunciauit, si non & Phœnibus, nihil magnum, Sed homines semel interibunt, a quibus Arabia de resur-*

Clem. Rom. lib 5. Apostolicar. Const. cap 6.

S. Cyprian. in expositione symboli. Euseb. Cæsar. lib. 4. de vita Constantini c. 72. Cyrill. catechesi 18. Epiphani. in Ancorato. & ad Physiolog. cap. 11. Greg. Nazianz. orat. 37. de S. Spiritu. Hieron. ep. 19. Ambros. de fide & resurrectione. & lib. 5. cap. 23. Augustin. l. 4. c. 20.

de resur-

de anima.
Tertullian.
lib. de resur-
rect.

Iob. 29. 18.

Plin. lib. 11.
nat. hist. c. 22.
& seq.

de resurrectione securis. Vult ergo Tertullianus Phœnici ipsas
sacras litteras testimonium dare. Certè illud Iob: *Dicebam: In
nidulo meo moriar, & sicut palma multiplicabo dies; Septua-
ginta verterunt; & sicut Phœnix multiplicabo dies.* Accedit ad
hæc testimonia rationis similitudo. Quippe & bombyces sunt
è vermibus. *Hi eruca sunt. Fit deinde, quod vocatur bombyx,
ex ea necydalus, ex hoc in VI. mensibus bombyx. Telas araneorum
modo texunt ad vestem luxumq; feminarum, qua bombycina ap-
pellatur. Bombyces & in Coe insula nasci tradunt, cupressi, tere-
binthi, fraxini, quercus florem imbribus decussum terra halitu ani-
mante. Fieri autem primò papilioes paruos nudosq; mox frigoris
impatientia villis inhorrescere, & aduersum hyemem tunicas sibi
instaurare densas, pedum asperitate radentes foliorum lanuginem
in vellera. Hanc ab his cogi subigiq; unguium carminatione, mox
trahi inter ramos, tenuari ceu pectine. Postea apprehensam corpori
inuolui nido volubili. Tum ab homine tolli, fictilibusq; vasis tepore &
furfurum esca nutriri: atque ita subnasci sui generis plumas, quibus
vestitos ad alia pensâ dimitti. Quæ verò cœpta sint lanificia, huius-
re lentescere, mox in fila tenuari iunco fusis. Ut ergo hic ex ver-
me fit auis, & ex aue rursus vermis, mirabili naturæ in se rede-
untis circulo, cur non idem possit fieri in aue vitâ digniore?
quid enim nobilius, Bombyx, an Phœnix? Hæc talia pro
Phœnice causam agunt.*

III.

Mihi tamen longè secus videtur, nimirum vel Phœni-
cem omnino non esse, vel, si est, non talem esse, qualis descri-
bitur, & passim putatur. Nam in primis, quis, tempore Ro-
manorum, quingentis annis vixit, ut Phœnicis annos nume-
raret? Deinde etsi prima mundi ætas Macrobius tales habuit,
immò & qui octingentos etiam annos excederent, vnde illi,
si post quingentos annos Phœnicem denuò viderunt, scire po-
tuerunt, eundem esse, & non alium, quem ante tot annos
aspexerunt? Fateor, in proverbio esse, ut longævi Phœnicis
ætatem viuere dicantur; num idcirco Phœnix quingentos an-
nos, & ut alij fabulantur, cum Ioanne Tzetze (qui id ex Cha-
remone Ægyptio sacrarum litterarum scriba constanter affir-
mat) sex & septem annorum millia viuit, quia Nestor pluri-
mos vi-